Gemeente leudal

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 26 september 2023

Agendapunt

Onderwerp Meicirculaire 2023

Portefeuillehouder(s) De heer drs. H. van Helden MBA (wethouder)

Inhoudelijk voorstel

Op 31 mei jl. is de meicirculaire 2023 gepubliceerd. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van het Rijk. Hierna wordt een tekstuele toelichting gegeven op de consequenties voor Leudal. Bij het onderdeel "Financiële paragraaf" wordt per onderdeel de voorgestelde verwerking aangegeven en wordt op het einde een compacte tabel getoond waarin het resultaat van de circulaire wordt aangegeven voor en na de voorgestelde verwerking.

Het totale effect van de meicirculaire 2023 voor Leudal is als volgt:

(Bedragen x €1)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
A	Voorgaande jaren	€ 8.425	€ 1.106	€ -5.051				
B	Accresontwikkeling			€ 1.641.119	€ 2.511.596	€ 2.886.996	€ 2.747.338	€ 4.236.024
C	Mutaties i.v.m. Oekraïne			€ 57.593				
D	Mutaties in het Sociaal Domein			€ 2.396.499	€ 2.625.915	€ 2.125.412	€ 188.221	€ 175.898
E	Taakmutaties			€ -14.294	€ -12.405	€ -12.965	€ -12.591	€ -12.508
F	Overige mutaties			€ -694.868	€ -1.062.523	€ -986.875	€ -910.850	€ -832.204
G	**Totaal**	**€ 8.425**	**€ 1.106**	**€ 3.380.998**	**€ 4.062.583**	**€ 4.012.568**	**€ 2.012.118**	**€ 3.567.210**

Gemeentefonds naar Leudalse situatie

1. Afrekening voorgaande jaren

De afrekening voorgaande jaren wordt in 2021 en 2022 veroorzaakt door aanpassing van aantallen (landelijk en lokaal). Voor Leudal een effect van € 8.425 resp. € 1.106.
In 2023 betreft het de afrekening van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2022. In de septembercirculaire 2022 is een voorschot verstrekt. Bij de definitieve afrekening blijkt dat het voorschot te hoog is geweest en wordt dit gecorrigeerd. Voor Leudal een effect van € -5.051.

2. Accresontwikkeling

Het accres laat voor de jaarschijven 2023 tot en met 2026 een positief beeld zien. Dit resulteert in een voordelig effect voor de gemeente conform onderstaande tabel.

(Bedragen x €1)

B	Accresontwikkeling	2023	2024	2025	2026	2027
1	Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis	€ 1.641.119	€ 2.511.596	€ 2.886.996	€ 2.747.338	€ 2.596.024
2	Financieringssystematiek (incl. deel BCF)					€ 1.640.000
	Totaal	**€ 1.641.119**	**€ 2.511.596**	**€ 2.886.996**	**€ 2.747.338**	**€ 4.236.024**

De accressen bestaan uit een volume (aantallen) en nominaal (loon/prijs) deel. Beide onderdelen zijn in deze circulaire geactualiseerd en leiden tot een hogere uitkering voor Leudal. Als uitzondering op de systematiek is in verband met de hoge inflatie in 2022 tevens een aanvullende compensatie vanaf 2023. Vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek is in 2027 een structurele rijksbijdrage opgenomen, voor Leudal € 1.640.000. In de septembercirculaire 2023 wordt van dit bedrag nog een deel aan het BCF toegevoegd. Het effect voor Leudal wordt ingeschat op afgerond € -125.000. De nieuwe financieringssystematiek in nog niet door vertaald in de meicirculaire.

3. Mutaties i.v.m. Oekraïne

In verband met de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden een tweetal decentralisatie uitkeringen ontvangen. Bij het onderdeel financiële samenvatting worden deze nader toegelicht aan een voorstel voor de wijze van verwerking gegeven.

(Bedragen x €1)

	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal	**€ 57.593**	€ -	€ -	€ -	€ -

4. Mutaties in het Sociaal Domein

Met betrekking tot het sociaal domein vinden diverse mutaties plaats in het gemeentefonds. Dit heeft te maken met taakmutaties, actualisatie van aantallen en indexeringen. In onderstaande tabel is een totaal overzicht opgenomen van de mutaties in het sociaal domein. Bij het onderdeel financiële samenvatting is

Gemeente leudal

een uitsplitsing van de mutaties opgenomen en tevens per mutatie een voorstel voor de wijze van verwerking.

(Bedragen x €1)

D	Mutaties in het Sociaal Domein	2023	2024	2025	2026	2027
	Totaal	€ 2.396.499	€ 2.625.915	€ 2.125.412	€ 188.221	€ 175.898

5. Taakmutaties
Het totale effect voor Leudal van de overige taakmutaties bedraagt:

(Bedragen x €1)

E	Taakmutaties	2023	2024	2025	2026	2027
	Totaal	€ -14.294	€ -12.405	€ -12.965	€ -12.591	€ -12.508

Bij het onderdeel financiële samenvatting is een uitsplitsing van de taakmutaties opgenomen en per taakmutatie een voorstel voor de wijze van verwerking.

6. Overige mutaties
Tot slot zijn er nog overige mutaties die per saldo leiden tot het volgende effect voor Leudal:

(Bedragen x €1)

F	Overige mutaties	2023	2024	2025	2026	2027
	Totaal	€ -694.868	€ -1.062.523	€ -986.875	€ -910.850	€ -832.204

Een specificatie is opgenomen in het onderdeel van de financiële samenvatting.

Overige mededelingen in de meicirculaire
De verwachting is dat de nieuwe financiering systematiek vanaf 2026 in de septembercirculaire 2023 wordt doorgevoerd. Dan zal ook duidelijk worden wat het effect voor Leudal is.

In de septembercirculaire 2023 vindt de verdeling van het laatste deel van de energietoeslag plaats. De voorgaande tranches zijn verdeeld via het onderdeel algemene uitkering. De laatste tranche gaat via een decentralisatie uitkering.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen is (nogmaals) uitgesteld. De nieuwe streefdatum voor invoering is 1 januari 2025. In een latere circulaire volgt meer informatie. Het risico bestaat dat de totale regionale inkomsten voor beschermd wonen afnemen ten opzicht van de huidige situatie en dat daarmee ook het regionale saldo lager wordt. In de risicobeheermatrix is hiermee rekening gehouden. Het bedrag van € 1.257.925 dat ten gunste van het begrotingssaldo is gebracht, is ook opgenomen in de risicobeheermatrix van de begroting 2024-2027.

Financiële paragraaf
Als eerste wordt hierna de voorgestelde financiële verwerking van de circulaire per onderdeel gegeven. Op het einde volgt een totaal tabel van de circulaire in relatie met het begrotingssaldo.
De voorgestelde financiële verwerking is op basis van de reguliere methode. Saldi uit voorgaande jaren en het huidige jaar worden gestort dan wel onttrokken aan de egalisatiereserve gemeentefonds. Bij deze reserve is een maximum vastgesteld op 2% van het gemiddelde niveau van de algemene uitkering over de periode van zes jaar. Voor 2023 wordt dit berekend over de periode 2022 t/m 2027 en bedraagt € 1.328.373. Boven dit maximum wordt een positief saldo toegevoegd aan het begrotingssaldo. Hieronder wordt aangegeven of iets wordt verrekend met de egalisatiereserve gemeentefonds conform de standaard werkwijze. Op het einde wordt bekeken hoe de stand van deze reserve gemuteerd moet worden in verband met de maximum omvang.

Financiële verwerking van de circulaire
1. Afrekening voorgaande jaren
Het totale effect over 2021, 2022 en 2023 bedraagt € 4.480 positief. Standaard wordt dit gemuteerd in de egalisatiereserve gemeentefonds.

2. Accresontwikkeling
Dit bedrag is een onderdeel van het resultaat van de circulaire. Voor 2023 wordt, zoals gebruikelijk, het bedrag van € 1.641.119 toegevoegd aan de egalisatiereserve gemeentefonds. Voor de jaren 2024 e.v. worden de saldi, zoals gebruikelijk, gemuteerd met het begrotingssaldo.

Gemeente leudal

3. Mutaties i.v.m. Oekraïne

(Bedragen x €1)

		2023	2024	2025	2026	2027
1	Leerlingenvervoer Oekraïne	€ 26.709				
2	Taal voor ontheemden uit Oekraïne	€ 30.884				
	Totaal	**€ 57.593**	€ -	€ -	€ -	€ -

In verband met de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden een tweetal decentralisatie uitkeringen ontvangen:

1. Scholen en gemeenten spannen zich in om kinderen en jongeren uit Oekraïne onderwijs te bieden. Soms hoort hier ook leerlingenvervoer naar de school bij. Voor de periode januari 2023 t/m juli 2023 wordt een vergoeding ontvangen voor dit leerlingenvervoer.
2. Voor het stimuleren van het gemeentelijk aanbod van taalonderwijs aan volwassen vluchtelingen uit Oekraïne wordt een bedrag ontvangen. Hiermee wordt een hogere arbeidsparticipatie gestimuleerd, wordt het voor Oekraïners mogelijk om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en kunnen ze deelnemen aan de maatschappij.

Voorgesteld wordt om beide bedragen toe te voegen aan het exploitatiebudget voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

4. Mutaties in het Sociaal Domein

De verschillende mutaties in het sociaal domein zijn in onderstaande tabel uitgesplitst. Onder de tabel staat per onderdeel een toelichting opgenomen.

(Bedragen x €1)

D	Mutaties in het Sociaal Domein	2023	2024	2025	2026	2027
1	Taakmutatie energiearmoede	€ 56.310				
2	Taakmutatie aanpak armoede en schulden	€ 45.048				
3	Taakmutatie werkdrukverlaging jeugdbescherming	€ -16.112				
4	Loon-/prijscompensatie	€ 89.246	€ 222.654	€ 174.305	€ 104	€ 104
5	Voogdij 18+	€ 1.937.869				
6	Wmo abonnementstarief			€ 196.846	€ 191.202	€ 189.097
7	Wmo wijziging abonnementstarief			€ 180.174	€ -232.127	€ -229.490
8	Hervormingsagenda jeugd		€ 2.142.292	€ 1.327.825		
9	Participatie	€ 285.481	€ 274.162	€ 259.455	€ 242.235	€ 229.380
10	Actualisatie van aantallen	€ -1.343	€ -13.193	€ -13.193	€ -13.193	€ -13.193
	Totaal	**€ 2.396.499**	**€ 2.625.915**	**€ 2.125.412**	**€ 188.221**	**€ 175.898**

1. Taakmutaties energiearmoede
   In 2023 wordt € 56.310 ontvangen om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Het bedrag wordt beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op de bijzondere bijstand. In een latere circulaire komt informatie over de middelen 2024.
   Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

   In de septembercirculaire 2023 vindt de verdeling plaats van het laatste deel van de energietoeslag (€ 1.300 per huishouden).

2. Taakmutatie aanpak armoede en schulden
   Dit bedrag is beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden.
   Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

3. Taakmutatie werkdrukverlaging jeugdbescherming
   Gezien de acute situatie - met de hoge werkdruk en wachtlijsten - in de jeugdbescherming worden middelen overgeheveld van het gemeentefonds naar de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en daar toegevoegd aan het budget voor de subsidieregeling verlagen werkdruk gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering.
   Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

Gemeente leudal

4. Loon-/prijscompensatie
Dit betreft de loon-/prijsbijstelling voor decentralisatie uitkeringen die afzonderlijk worden bepaald. Het gaat hierbij om de onderdelen Participatie (zie ook punt 9), Hervormingsagenda Jeugd (zie ook punt 8) en Voogdij 18+ (zie ook punt 5).
Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

5. Voogdij 18+
In de decembercirculaire is aangegeven dat de inventarisatie van de compensatieregeling "onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+" over 2020 en 2021 niet tijdig kon worden afgerond. Het gereserveerde budget 2022 is toen vrijgevallen ten gunste van de algemene uitkering. In de meicirculaire vindt de afrekening en verrekening met de algemene uitkering plaatst. Voor Leudal per saldo een voordeel van € 1.937.869. Dit is de laatste keer dat een compensatie wordt ontvangen aangezien per 1 januari 2022 het woonplaatsbeginsel bij jeugdzorg is ingevoerd. Leudal is daardoor niet meer verantwoordelijk voor jeugdzorguitgaven van jongeren uit andere gemeenten.
Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

6. Wmo abonnementstarief
Samenhangend met het Integraal Zorgakkoord ontvangen gemeenten vanaf 2025 extra middelen ter compensatie van de gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.
Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

7. Wmo wijziging abonnementstarief
In het coalitieakkoord van het Rijk is aangegeven dat het abonnementstarief voor de huishoudelijke hulp per 1 januari 2025 zou verdwijnen en er weer inkomensafhankelijke eigen bijdrage zou worden ingevoerd. Inmiddels wordt een wetsvoorstel voorbereid om de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor alle WMO-voorzieningen weer in te voeren. Dit leidt wel tot een verschuiving van de invoeringsdatum naar 1 januari 2026. De korting in verband met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de hele WMO gaat in per 1 januari 2026. In de meicirculaire 2022 was al een korting doorgevoerd vanaf 2025 voor het onderdeel huishoudelijke hulp. Dit wordt nu teruggedraaid zodat er geen dubbele correctie plaatsvindt en ook de verschuiving van de invoeringsdatum wordt gecorrigeerd.
Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

8. Hervormingsagenda jeugd
Het Rijk en de VNG hebben 18 april 2023 een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. Onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord wordt voor de jaren 2024 en 2025 middelen beschikbaar gesteld. Over de middelen vanaf 2026 moet nog besluitvorming plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie.
Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

9. Participatie
Naast de indexering van de decentralisatie uitkering is er tevens een aanpassing in de verdeling van de bedragen per gemeenten door de jaarlijkse actualisatie van de Wsw-middelen. In de actualisatie is rekening gehouden met de aantallen en tevens met een compensatie voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wsw.
Voor het onderdeel van de Wsw geldt dat deze middelen 1-op-1 worden doorbetaald aan Westrom. Dit leidt tot het volgende effect voor Leudal:

										(Bedragen x €1)
		2023		2024		2025		2026		2027
Totaal effect Participatie	€	285.481	€	274.162	€	259.455	€	242.235	€	229.380
Effect doorbetaling aan Wsw-middelen	€	-280.933	€	-269.209	€	-254.095	€	-236.463	€	-102.747
Restant effect Participatie	**€**	**4.548**	**€**	**4.953**	**€**	**5.360**	**€**	**5.772**	**€**	**126.633**

Van het restant effect Participatie wordt voorgesteld dit te muteren met het begrotingssaldo. Het onderdeel van de Wsw-middelen wordt gemuteerd met het betreffende exploitatiebudget.

Gemeente leudal

10. Actualisatie van aantallen
    Tot slot zijn de landelijke en lokale aantallen geactualiseerd. Dit leidt voor alle jaren tot een nadeel voor Leudal.
    Voorgesteld wordt om dit te muteren met het begrotingssaldo.

5. Taakmutaties

Naast de eerder genoemde mutaties zijn er nog een tweetal specifieke taakmutaties:

(Bedragen x €1)

E	Taakmutaties	2023	2024	2025	2026	2027
1	GDI voorzieningen	€ -15.974				
2	Wet goed Verhuurderschap	€ 1.680	€ -12.405	€ -12.965	€ -12.591	€ -12.508
	Totaal	**€ -14.294**	**€ -12.405**	**€ -12.965**	**€ -12.591**	**€ -12.508**

1. Vanaf 2023 wordt de financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) ondergebracht bij het ministerie van BZK. Om dit mogelijk te maken wordt vanuit gemeentefonds een eenmalige bijdrage geleverd aan de centrale financiering.
   Voorgesteld wordt om dit bedrag te muteren met het begrotingssaldo.

2. In de decembercirculaire 2022 zijn deze middelen voor het eerst ontvangen. Nu blijkt dat de middelen niet op de juiste, afgesproken manier verdeeld zijn. Daarom vindt er een correctie van de verdeling plaats.
   In de decembercirculaire 2022 zijn de middelen voor de Wet goed Verhuurderschap toegevoegd aan de egalisatiereserve gemeentefonds onderdeel taakmutaties. Voorgesteld wordt om deze wijziging ook te muteren met de egalisatiereserve.

6. Overige mutaties

(Bedragen x €1)

F	Overige mutaties	2023	2024	2025	2026	2027
1	Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches	€ -158.293	€ -158.293	€ -158.293	€ -158.293	€ -158.293
2	Mutaties WOZ-waarden en rekentarieven	€ -544.018	€ -917.781	€ -842.562	€ -761.111	€ -678.974
3	Overige mutaties < € 10.000 per jaar	€ 7.443	€ 13.551	€ 13.980	€ 8.554	€ 5.063
	Totaal	**€ -694.868**	**€ -1.062.523**	**€ -986.875**	**€ -910.850**	**€ -832.204**

1. Het Rijk heeft besloten de combinatiefuncties en buurtsportcoaches onder te brengen in de Brede SPUK-regeling. Hierdoor vervalt de bijdrage zoals deze eerder is opgenomen in de algemene uitkering. De exploitatielasten worden hierop aangepast wat resulteert in een budgetneutraal effect voor de begroting.

2. Jaarlijks vindt in de meicirculaire een aanpassing plaats voor de WOZ onderdelen. Dit betreft zowel de aantallen als ook de bedragen. Hierbij houdt het Rijk rekening met de WOZ-waarde ontwikkelingen en de inflatie. Gebruikelijk is het om deze mutaties te muteren met het begrotingssaldo.

3. Tot slot zijn er nog een aantal wijzigingen waarvan de jaarlijkse impact per onderdeel kleiner dan € 10.000 is. Deze zijn samengevoegd en hiervan wordt voorgesteld om deze te muteren met het begrotingssaldo.

Effect meicirculaire op basis van voorgestelde verwerking

Uitgaande dat wordt ingestemd met de voorgestelde verwerking van de diverse onderdelen is het effect van de meicirculaire als volgt:

(Bedragen x €1)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
G	Resultaat circulaire voor verwerking	€ 8.425	€ 1.106	€ 3.380.998	€ 4.062.583	€ 4.012.568	€ 2.012.118	€ 3.567.210
3.	Mutaties Oekraïne			€ -57.593				
4.9	Participatie, doorbetaling Wsw-middelen			€ -280.933	€ -269.209	€ -254.095	€ -236.463	€ -102.747
5.2	Wet goed Verhuurderschap			€ -1.680	€ 12.405	€ 12.965	€ 12.591	€ 12.508
6.1	Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches			€ 158.293	€ 158.293	€ 158.293	€ 158.293	€ 158.293
	Resultaat circulaire na verwerking	**€ 8.425**	**€ 1.106**	**€ 3.199.085**	**€ 3.964.072**	**€ 3.929.731**	**€ 1.946.539**	**€ 3.635.264**

Gemeente leudal

De egalisatiereserve gemeentefonds mag maximaal € 1.328.373 bedragen. De actuele omvang is momenteel € 1.234.295. Dit betekent dat maximaal € 94.078 toegevoegd mag worden aan dit deel van de reserve. Voorgesteld wordt om van de saldi na verwerking voor de jaren 2021, 2022 en 2023 (bovenstaande tabel laatste regel) van in totaliteit € 3.208.616 het maximale bedrag van € 94.078 toe te voegen aan reserve gemeentefonds egalisatie onderdeel. Het restant van € 3.114.538 wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo 2023.
Vanaf 2024 worden de saldi na verwerking gemuteerd in het begrotingssaldo van het betreffende jaar.

In de meicirculaire 2023 zijn de indexeringscijfers gepubliceerd. Voor de stelpost loon-/prijscompensatie wordt met deze percentages gerekend. In de Kadernota 2024-2027 is vooruitlopend op de meicirculaire een inschatting gemaakt van de percentages. De gepubliceerde indexeringspercentages zijn iets hoger dan die in de Kadernota zijn gehanteerd. Voorgesteld wordt om de stelpost loon-/prijscompensatie via de Begroting 2024-2027 te actualiseren op basis van de gepubliceerde indexeringscijfers.

Inkoopparagraaf
Niet van toepassing

Personele paragraaf
Niet van toepassing

Communicatieparagraaf
De inhoud van dit voorstel hoeft niet actief uitgedragen te worden. Mochten er naar aanleiding van de openbare behandeling van dit stuk persvragen worden gesteld, dan worden deze in afstemming met de portefeuillehouder beantwoord.

Heythuysen, 18 juli 2023

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De loco-gemeentesecretaris,

ing. E.L.A. Lucassen

De loco-burgemeester,

drs. M. Graef